

6. Kunstiained	2
6.1. Pädevused	2
6.2. Lõiming	3
6.3. Läbivad teemad	4
6.4. Muusika	5
6.4.1. I kooliaste	5
6.4.2. 1.klass	7
6.4.3. 2.klass	9
6.4.4. 3.klass	11
6.4.5. II kooliaste	13
6.4.6. 4.klass	16
6.4.7. 5.klass	18
6.4.8. 6.klass	20
6.4.9. III kooliaste	22
6.4.10. 7.klass	25
6.4.11. 8.klass	27
6.4.12. 9.klass	28
6.5. Kunst	30
6.5.1. I kooliaste	30
6.5.2. 1.klass	31
6.5.4. 3.klass	34
6.5.5. II kooliaste	35
6.5.6. 4.klass	36
6.5.7. 5.klass	37
6.5.8. 6.klass	38
6.5.9. III kooliaste	38
6.5.11. 8.klass	41
6.5.12. 9.klass	42

6. Kunstiained

Kunstide valdkonna aineid ühendab tähelepanu pööramine loovuse ja eneseväljendusoskuse arenemisele ning tervikliku maailmapildi kujunemisele. Kunstidega tegelemise kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas. Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Oluline on mõtlemise paindlikkus ning avatus kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetavad toimetulekut kiiresti muutuvast ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab tundemaailma, intuiitvust ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena.

Kunstitegevused tasakaalustavad teiste ainete valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitvuse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab loovalt läheneda probleemidele, väärtustab erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele.

6.1. Pädevused

Väärtuspädevus. Kunstid rõhutavad kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitletavate teemade, analüüsivahendite kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunste enese väljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemi lahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne pädevus. Kunstiainete uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, arutlused ja esitlused, ühismuutseerimine ja ühistes kunstiprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ja üksteise toetamise väärtustamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist. Kunstiained teadvustavad inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainek ja sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ja toetada oma identiteedi väljendamist loomingu.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uueses situatsioonis. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest, jms rääkimine, ulatudes lihtsast argikeelsest kirjeldusest ainespetsiifilise keelekasutuseni. Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunstides referatiivsete ja uurimistööde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning juhib kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (teksti, joonist, skeemi, tabelit, graafikut). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatikapädevuse arengut toetavad kunstides rakendatavad ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi; samuti analüüsida kunstikategooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboleid.

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetavad kunstides individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ja probleemipõhised ülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega. Kunstide valdkonnas on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, leidlikult valides sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

6.2. Lõiming

Kunstiainete ja teiste ainevaldkondade seostamiseks on palju võimalusi.

1. Väärtushoiakute kujundamine ja maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine. Paljudes ainetes tutvutakse erinevate kultuuridega ning toetatakse kultuurilise ja sotsiaalse identiteedi kujunemist (kunstid, eesti keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus). Kunstide kaudu saab eriti hästi teadvustada kultuuridevahelist dialoogi ja loovust nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

2. Kattuvate või lähedaste mõistete kasutamine (kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jm): kunstid, keeled ja kirjandus, tehnoloogia, kehaline kasvatus.

3. Ainete sisust lähtuvate seoste esiletoomine:

- 1) sotsiaalainetest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;

- 2) emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning

infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;

3) loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;

4) matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist

(matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);

5) käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);

6) kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, mootorikat,

reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

4. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid.

6.3. Läbivad teemad

Kunstiainetes on võimalik kaasata kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam.

Teemad „Väärtused ja kõlblus” ning „Kultuuriline identiteet” on kunstiainetele eriomased. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka kaasaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomingulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusikaüritustel ja õpilastööde näitustel.

Teemaga „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” seondub kunstides oma võimete ja huvide teadvustamine, nii ainespetsiifiliste kui ka üldisemate mõtlemis- ja tegutsemisstrateegiatega, sh õpioskuste omandamine. Tutvutakse kunstide mitmekülgsede väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Läbiv teema „Tehnoloogia ja innovatsioon” on seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, mille vältel kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Eelnevaga haakub samuti läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” lõimimine kunstide õppesse. Kunstides julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist. Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, neist võivad alguse saada elu jooksul püsivad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga „Tervis ja ohutus”. Kunstides kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe. Jälgitakse enda tervise ja ohutuse nõudeid tööprotsessis, suurt tähelepanu pööratakse erinevatele

keskkondadele ja nende teadlikule kasutamisele. Kunstide eriline panus teemade „Keskkonna ja jätkusuutlik areng” ning „Teabekeskond” käsitlemisel on valdkondliku vaatenurga lisamine. See hõlmab mitmekülgsed oskusi nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ja heliline kujundamine. Tutvutakse

andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse küsimustega.

6.4. Muusika

6.4.1. I kooliaste

I kooliastme õppetegevused:

- 1) ühehäälnelaulmine ja osalemine kooris;
- 2) meloodia laulmine käemärkide, rändnoodi, astmetrepi ja noodipildi ning relatiivsete helikõrguste (astmete) järgi;
- 3) mänguõppuse omandamine keha-, rütmi- ja plaatpillidel, plokkflöödil või 6-keelsel väikekandelil;
- 4) kuulatud muusikapalade iseloomustamine muusika õppesõnavara kasutades;
- 5) muusikapala meeleolu väljendamine liikumise kaudu;
- 6) esinemisjulguse ja -õppuse arendamine;
- 7) muusika väljendusvahendite katsetamine erinevaid karaktereid kujutades;
- 8) õppekäigud, kontserdid, teatris ja muuseumis käimine jne.

I kooliastmes on kesksel kohal laulmine ja pillimäng. Lauldakse nii ühehäälselt *a cappella* kui ka saatel. Selles vanuseastmes rajatakse alus muusikatraditsioonide säilitamisele ja edasikandmisele, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus.

Pillimängus omandatakse erinevate rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna. Olulisel kohal on muusikaline liikumine: rahvatantsud ja laulumängud ning muusikapala karakteri väljendamine liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu.

Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja õppust, s.o muusikalist kirjaõppust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste esinemisõppust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saavutada õpilaste mitmekülgset kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, õppust ning eripära.

Lõiming

Eesti keel

Õigekiri, silbitamine, teksti tähenduse mõistmine, hääldamine, diktsioon, laulutekstide autorid,
Sõnavara, k.a. muusikaline, väljendusoskus, arutus.

Matemaatika

Arvud, helipikkused, helikõrgused, taktimõõt, laulu vorm, võrdlus, liitmine-lahutamine, loendamine, loogika, mälu.

Inimeseõpetus

Kodu, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo) liiklus.

Kehaline kasvatus

Laulu- ja ringmängud, õige kehahoid ja keha tunnetamine laulmisel, hingamine.
Muusikapala meeleolu ja sisu kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud.

Kunst/loodusõpetus

Loodusandide (kastanite, tõrude, kivide vms) värvimine vastavalt astmete värvile, kasutamine astme- ja rütmitöös).
Loodushääled, keskkonna hääled.
Muusikelamuse kujutamine visuaalselt

Tööõpetus

Paberist noodijoonestiku lõikamine ja papile vms kleepimine, selle kasutamine töös astmetega.
Lihtsa rütmipilli valmistamine.

Võõrkeeled

Laulurepertuaar soome, saksa, vene, prantsuse ja inglise keeles

Õpitulemused

3. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- 2) laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses kooris; mõistab laulupeo tähendust;
- 3) laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 4) laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 5) lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- 6) rakendab pillimängu kaasmängudes;
- 7) kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- 8) kirjeldab suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega kuulatavat muusikat;
- 9) väärtustab enese ja teiste loomingut.

Hindamine

I kooliastmes hinnatakse peamiselt muusikalisi tegevusi: laulmist, pillimängu ja loovtegevusi

Laulmine

Hindamisel arvestatakse:

- * loomulikke kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;
- * individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;
- * aktiivset osavõttu ühislaulmisest;
- * õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.
- * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;

Pillimäng

Hindamisel arvestatakse

- * individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust;
- * kandle või plokkflöödi mänguvõtete omandamist.
- * õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansamblis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.

Muusikaline liikumine

Hindamisel arvestatakse:

- * sisu, meeolelu ja ülesehituse tunnetamist ja väljendamist lähtudes lapse loomulikest võimetest ja nende arengust.

Omalooming

Hindamisel arvestatakse:

- * ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;
- * muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Hindamisel arvestatakse:

- * arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades;
- * laulu ja pillimuusika eristamist;
- * eesti rahvapillide tundmist (kuuldeliselt ja visuaalselt);

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

Hindamisel arvestatakse:

- * muusikalise kirjaoskuse ja oskussõnade mõistmist ja rakendamist laulmisel, pillimängus, muusika kuulamisel, muusikalises liikumises, omaloomingus.

Õppekäigule järgnev arutelu

Hindamisel arvestatakse:

- * originaalsust;
- * väljendusoskust;
- * muusika oskussõnade kasutamist.

6.4.2. 1.klass

Klass: 1 Õppeaine: Muusika Maht: 70 tundi Koostaja: Stella Müsler

Teemad/alateemad

Laulmine

- Laulud koolist, loomadest, ametitest, aastaaegadest
- Laulud kodust ja kodumaast
- Rahvalaulud ja mängulaulud

laulab peast **kooliastme ühislaule**:

- Eesti hümn (F. Pacius),
- „Mu koduke" (A. Kiiss),
- „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus); lastelaulud:
- „Lapsed, tuppa",
- „Teele, tee, kurekesed",
- „Kevadel" (Juba linnukesed),

Pillimäng

- plaatpillid
- rütmipillid
- enda valmistatud rütmipillid

Muusikaline liikumine

- Muusikalised mängud
- Liikumine muusikas

Omalooming

- Lihtsate rütmisaadete loomine
- Kaja mängud
- liisusalmid

Muusika kuulamine

- erinevate karakterpalade kuulamine
- Vaikne ja valju, valjenedes ja vaibudes muusikas
- regilaul
- kes kirjutavad ja esitavad muusikat: luuletaja, helilooja ja dirigent, orkester
- joonistame muusikat

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- Lõpumärk ja kordusmärk
- Noodid, takt, taktijoon ja taktimõõt
- Refraan
- Pulss ehk muusika “süda”
- Kõlapikkused TA, TI-TI, TA-A
- Rütm, paus
- Helikõrgus, käemärk, astmenimed MI-SO-RA -JO
- Noodijoonestik, JO- võti ja JO-astme asukoht noodijoonestikul

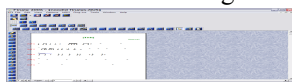
Õppekäigud

- Muusikalised lastelavastused
- Koolikontserdid
- Muusikakool ja muusikainstrumendid

Õpitulemused

- *Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes;*
- lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust.
- laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust;
- laulab eesti rahvalaule (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislauke
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).
- õpib tundma astmeid SO, MI, RA, JO, ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.
- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato*’des;
- väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.
- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.
- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;

- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.
- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- seostab muusikapala selle autoritega.
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- mõistab allolevate helivõtude, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivõtused, paus, rütmifiguurid:

- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides:
- astmetel SO, MI, RA, (JO) põhinevad mudelid
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp,
 - b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
 - c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
 - d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;
 - e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.
- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;

Õppevara

K.Anier, M.Muldma, T.Selke "Muusikamaa" 1.klassi muusikaõpik (Koolibri 2009)

K.Anier, M.Muldma, T.Selke "Muusikamaa" 1.klassi muusikatöövihik (Koolibri 2009)

või Riiklikule õppekavale vastav muu õppevara

6.4.3. 2.klass

Klass: 2 Õppeaine: Muusika

Maht: 70 tundi

Koostaja: Stella Müsler

Teemad/alateemad

Laulmine

- Laulud koolist, loomadest, ametitest, aastaegadest, liiclusest
- Laulud kodust ja kodumaast
- Rahvalaulud ja mängulaulud

laulab peast **kooliastme ühislaule**:

- Eesti hümn (F. Pacius),
- „Teele, tee, kurekesed"
- igal veerandil laulab peast vähemalt 1 õpitud laulu
- laulmine rütmistatud astmenoodi järgi
- laulmine noodist astmetega

Pillimäng

- plaatpillid
- rütmipillid
- enda valmistatud rütmipillid

Muusikaline liikumine

- Muusikalised mängud
- Liikumine muusikas

Omalooming

- Lihtsate rütmisaadete loomine
- Kajamängud
- liisusalmid

Muusika kuulamine

- erinevate karakterpalade kuulamine
- Vaikne ja valju, valjenedes ja vaibudes muusikas
- Regilaul, eesti rahvapillid
- kes kirjutavad ja esitavad muusikat: luuletaja, helilooja ja dirigent, orkester, solist, ansambel, koor (A. Vivaldi, R. Päts, R. Espere)
- joonistame muusikat

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- Lõpumärk ja kordusmärk
- Noodid, takt, taktijoon ja taktimõõt
- JO - võti
- Tempo
- Meetrum
- Fermaat
- Eesti rahvapillid, rahvalaul ja rahvatants
- Kõlapikkused TA, TI-TI, TA-A
- Rütm, paus
- Helikõrgus, käemärk, astmenimed MI-SO-RA -JO
- Noodijoonestik, JO- võti ja JO-astme asukoht noodijoonestikul

Õppekäigud

- Muusikalised lastelavastused
- Koolikontserdid
- Muusikakool ja muusikainstrumendid

Õpitulemused

- *Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes;*
- lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust.
- Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust;
- laulab eesti rahvalaule (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule
- Laulab melodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).
- Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.
- Kasutab keha-, rütmi- ja plaadpille lihtsamates kaasmängudes ja/või *ostinato* 'des;
- väljendab pillimängus muusika sisu ja meeleolu.
- Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.
- Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaadpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.
- On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- seostab muusikapala selle autoritega.
- on tutvunud kuuldeliselt ja visuaalselt eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);

- Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes: * noodivältused, paus, rütmifiguurid:

- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁ põhinevad mudelid;
- * mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
 - b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
 - c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
 - d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;
 - e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.
- Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Õppevara

M.Pullerits, L.Urbel Muusikaõpik 2.klassile (Avita 2005)

M.Pullerits, L.Urbel Muusikaõpetuse töövihik 2.klassile (Avita)

või Riiklikule õppekavale vastav muu õppevara

6.4.4. 3.klass

Klass: 3 Õppeaine: Muusika Maht: 70 tundi Koostaja: Stella Müsler

Teemad/alateemad

Laulmine

- Laulud koolist, loomadest, ametitest, aastaegadest
- Laulud kodust ja kodumaast
- Rahvalaulud ja mängulaulud
- Erinevate rahvaste laulud

laulab peast **kooliastme ühislaule**:

- Eesti hümn (F. Pacius),
- Kevadpidu (F.Kuhlbars)
- Igal veerandil laulab klassilauluvarast vähemalt 1 laulu peast

Pillimäng

- plaatpillid
- rütmipillid
- enda valmistatud rütmipillid

Muusikaline liikumine

- Muusikalised mängud
- Liikumine muusikas

Omalooming

- Lihtsate rütmisaadete loomine
- Kaja mängud, improvisatsiooniharjutused
- liisusalmid

Muusika kuulamine

- erinevate karakterpalade kuulamine

- Vaikne ja valju, valjenedes ja vaibudes muusikas
- regilaul
- kes kirjutavad ja esitavad muusikat: luuletaja, helilooja (G.Ernesaks, M.Härma, A.Pärt, W.A.Mozart)
- joonistame muusikat

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- Lõpumärk ja kordusmärk
- Noodid, takt, taktijoon ja taktimõõt
- Refraan
- Pulss ehk muusika "süda"
- Kõlapikkused TA, TI-TI, TA-A, TAI-RI, TI-RI-TI-RI, TA-A-A
- Rütm, paus
- Helikõrgus, käemärk, astmenimed
- Noodijoonestik, JO- võti ja JO-astme asukoht noodijoonestikul
- Kaanon
- Dünaamika
- Improvisatsioon
- Marss, valss, polka
- Vokaalmuusika- ja instrumentaalmuusika
- JO- astmerida
- RA- astmerida

Õppekäigud

- Muusikalised lastelavastused
- Koolikontserdid

Õpitulemused

- *Osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes;*
- lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust.
- Laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning ühe- ja/või kahehäälses koolikooris, mõistab laulupeo tähendust;
- laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule
- Laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes (laulmisel).
- Õpib tundma astmeid SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI ja tajuma astmemudeleid (SO-MI, SO-RA, SO-MI-RA jne.) kuulmise, käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi.
- on omandanud 6-keelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerimisel;
- seoses pillimänguga õpitakse tundma viiulivõtit, tähtnimesid ja nende asukohta noodijoonestikul.
- Tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.
- Loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste: liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne;
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.
- On tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara;
- väljendab muusika meeleolu ja karaktereid kunstiliste vahenditega;
- seostab muusikapala selle autoritega.
- eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat.
- Mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- - tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides:
 - astmetel SO, MI, RA, LE, JO, RA₁, SO₁, JO¹, NA, DI põhinevad mudelid;
 - * JO- ja RA- astmerida (duur ja moll) seoses lauludega
 - mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - a) meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;
 - b) koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
 - c) muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, *ostinato*, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
 - d) rütm, meloodia, tempo, kõlavärv, vaikselt, valjult, *piano*, *forte*, fermaat;
 - e) laulurepertuaariga tutvustatakse märke *latern*, *segno*, *volt*.
- Kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suulisel või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Õppevara

M.Pullerits, L.Urbel Muusikaõpik 3.klassile (Avita 2007)

M.Pullerits, L.Urbel Muusikaõpetuse töövihik 3.klassile (Avita)

või Riiklikule õppekavale vastav muu õppevara

6.4.5. II kooliaste

II kooliastme õppetegevused:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälsel laulmine kooris;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine laulude õppimisel;
- 4) pillimänguoskuste arendamine ja rakendamine erinevates pillikoosseisudes;
- 5) kuulatud muusikapalade iseloomustamine, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) eri rahvaste tantsude karakteri väljendamine liikumises;
- 7) muusika väljendusvahendite kasutamine erinevates muusikalistes tegevustes;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud (helistuudiod, raamatukogud, muusikakoolid jne).

II kooliastme õpilasele omast teadmishimu ning aktiivsust rakendatakse kõigis muusikalistes tegevustes. Selles eas tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes. Olulised tegevused on selleski kooliastmes laulmine ja pillimäng. Klassitunnis lauldakse *a cappella* ja saatega ühe- ja kahehäälselt, kooris kahe- ja kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid.

Liikumistegevuse põhirõhk on eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu. Muusikat kuulates arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtsustub muusika oskussõnade kasutamine muusikapalade analüüsides ning oma arvamuse põhjendamine vestlustes. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Õpilaste eneseväljendusoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm). Et saada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Lõiming muusikas

Eesti keel

Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, ilmekus. Silbitamine teksti rütmistamisel. Õigekiri, regivärsside ja lihtsamate laulusõnade loomine, väljendusoskus. Sõnavara, õigekiri, sh muusikaline, väljendus- ja põhjendusoskus (kirjalik ja suuline).

Kirjandus

Laulutekstide autorid. Autorlus.

Matemaatika

Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamisoskus. Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helikõrguste vahelised kaugused, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad).

Ühiskonnaõpetus

Kodu, kodumaa; rahvakalendri tähtpäevad; aeg (tempo) liiklus.

Kunst/loodusõpetus

Looduslike materjalide (puupulgad, kivid jms) kasutamine astmetrepiks Rütmikaartide valmistamine. Muusika meeleolu visualiseerimine. Kõlavärv

Tehnoloogiaõpetus

Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmialases töös ja laulmisel relatiivsete astmetega. Lihtsate pillide valmistamine.

Kehaline kasvatus

Kehapillisaated, hingamine, koordinatsioon, õiged mänguvõtted.

Muusikapala ja eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated, eesti laulu- ja ringmängud. Rahvatants.

Arvutiõpetus

Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades. Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis. Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide kohta.

Ühiskonnaõpetus

Aeg (tempo),
kodu- ja kodumaa, riigid, rahvad.

Tehnoloogiaõpetus

Omavalmistatud muusikalooliste mängude kasutamine.

Ajalugu

Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.

Võõrkeeled

võõrkeelsete laulutekstide mõistmine, sõnaraamatu kasutamine.

Inimeseõpetus

Meetrum, vaikselt, valjult, tempo.

Võõrkeel

Itaaliakeelsete muusikaalaste terminite tähenduse mõistmine seoses lauludega.

6. klassi lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- 2) laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- 4) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 6) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- 8) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- 9) kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;
- 10) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- 11) leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas.

Hindamine

Hindamisel arvestatakse:

- loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;
- individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;
- aktiivset osavõttu ühislaulmisest;
- helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest.
- õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.
- ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;
- õpilase aktiivset osalemist instrumentaalsambelis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.
- sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.
- muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.
- arutlus- ja väljendusoskust muusika oskussõnavara kasutades;

- 2- ja 3-osalise lihtvormi eristamist;
- hääleliikide eristamist kuuldeliselt;
- vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist;
- pilliliikide eristamist kõla ja välimuse järgi;
- oskust leida iseloomulikke jooni Eesti rahvamuusikas;
- oskust võrrelda erinevate rahvaste muusikat.
- muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus;
- I ja II kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.
- oma arvamuse põhjendamist;
- originaalsust;
- väljendusoskust;
- muusika oskussõnade kasutamist;
- tööpanust.

6.4.6. 4.klass

Klass: 4 Õppeaine: Muusika Maht: 70 tundi Koostaja: Stella Müsler

Teemad/alateemad

Laulmine

- Laulud kodust ja kodumaast
- Eri karakteriga laulud
- Rahvaste laulud
- Laulud noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI);

laulab peast kooliastme ühislaule:

- Eesti hümn (Fr. Pacius),
- "Püha õõ" (F. Gruber)
- igal veerandil lauldakse 1 laul klassilauluvara seast peast

Pillimäng

- plaatpillid
- rütmipillid
- keha-, rütm- ja plaatpillid, plokkflööt või 6-keelne väikekannel kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;

Muusikaline liikumine

- Muusikalised tantsud ja mängud
- Liikumine muusikas

Omalooming

- Lihtsate rütmisaadete loomine
- Kaja mängud
- Omaloomingulised palad ja laulud

Muusika kuulamine

- Erinevate karakterpalade kuulamine
- Helid muusikas
- Heliloojate looming (L.van Beethoven, J.S.Bach)
- Tempo ja dünaamika muusikas
- Hääli ja hääleliigid
- Eesti rahvapillid
- Orkestri pillid: keelpillid, löökpillid, puhkpillid
- Joonistame muusikat

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- Helistik C-duur

- Klaviatuur ja tähtnimed
- Tempo ja dünaamika
- Vorm muusikas: AB – 2 osaline lihtvorm, ABA ja ABC – 3 osaline lihtvorm
- noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:

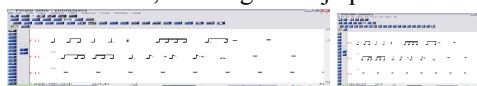

Õppekäigud

- Muusikalised lavastused
- Koolikontserdid
- Kntsrserdikülastused

Õpitulemused

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.
- kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni
- noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:

- 2/4, 3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel;
- 2-osaline lihtvorm,
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
- eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, dies (), bemoll (), bekarr (); paralleelhelistikud
- vokaalmuusika, soololaal, koorilaal, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
- tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);
- tempo, *andante*, *moderato*, *allegro*, *largo*, *ritenuto*, *accelerando*, dünaamika, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*;
- + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;
- eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas.

Õppevara

M.Pullerits, L.Urbel Muusikaõpik 4.klassile (Avita 2010)

M.Pullerits, L.Urbel Muusikaõpetuse töövihik 4.klassile (Avita)

või Riiklikule õppekavale vastav muu õppevara

6.4.7. 5.klass

Klass: 5 Õppeaine: Muusika

Maht: 35 tundi

Koostaja: Stella Müsler

Laulmine

- Lõbus sell koolkell
- Naer on elu muusika
- Läheme kuud kuulama
- Pimedusest koorub valgus
- Mis on elus head
- Millest koosneb muusika?
- Dirigendiks saamise lugu
- Kuula ja sa näed
- Rahvaste laulud
- Laulud noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides
- Eesti hümn (Fr. Pacius),
- "Meil aiaäärne tänavas" (eesti rhl);

Pillimäng

- Lood löökpillidest
- Lood puhkpillidest
- Lood keelpillidest
- Lood klahvpillidest
- Teie kõrgeausus orkester
- rütmipillid
- keha-, rütmi- ja plaatpillid, plokkflööt, 6-keelne väikekannel kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;

Muusikaline liikumine

- Muusikalised mängud ja tantsud
- Liikumine muusikas

Omalooming

- Lihtsate rütmisaadete loomine
- Kajakamängud
- Omaloomingulised palad ja laulud

Muusika kuulamine

- Erinevate karakterpalade kuulamine
- Helid muusikas
- Tempo ja dünaamika muusikas
- Ansamblid ja nende koosseisud
- Navitrolla pildile muusika leidmine
- Erilised inimesed: Andrea Bocelli, Evelyn Glennie, Stevie Wonder, Paul Wittgenstein, Meelis Luks, Nobuyuki Tsujii
- Antonio Vivaldi
- Astor Piazzolla
- Veljo Tormis
- Pjotr Tšaikovski

Instrumendid

- Orkestripillid
- Eesti rahvapillid

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

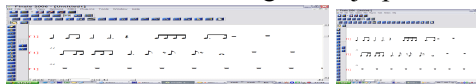
- Helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt
- Muusika väljendusvahendid, žanr, tämber

- Koor, orkester, dirigent, interpret
- Eesti rahvamuusika
- Pidekaar ja sidekaar
- Meloodia, helistik, helilaad
- Klaviatuur ja tähtnimed
- Tempo ja dünaamika
- Vorm muusikas: AB – 1,2 ja 3-osaline vorm
- noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:

Õpitulemused

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- seostab helistikke ja toonika kolmkõlasid C-duur, a-moll pillimänguga;
- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel; kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.
- kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:

- helilaadi ja helistiku eristamine ja kasutamine, helistikud C - a;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
- eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees (, bemoll (, bekarr (); paralleelhelistikud
- vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
- tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);
- tempo, *andante*, *moderato*, *allegro*, *largo*, *ritenuto*, *accelerando*, dünaamika, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*;
- + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .
- oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;
- eristab kuuldelt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas.

Õppevara

K.Härma, M.Muldma Muusikamaa lood 5.klassi muusikaõpik (Koolibri 2016)

K.Härma, M.Muldma Muusikamaa lood 5.klassi muusikaõpik (Koolibri 2017)

või Riiklikule õppekavale vastav muu õppevara

6.4.8. 6.klass

Klass: 6 Õppeaine: Muusika

Maht: 35tundi

Koostaja: Stella Müsler

Teemad/alateemad

Laulmine

- Laulud kodust ja kodumaast
- Rahvaste laulud: Soome, Rootsi, Norra, Saamid, Läti, Leedu, Venemaa, Suurbritannia, Iirimaa, Poola, Ungari, Austria, Saksamaa
- Laulud noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI);

laulab peast kooliastme ühislaule:

- Eesti hümn (Fr. Pacius),
- "Kui Kungla rahvas" (K. A. Hermann),
- "Mu isamaa armas" (saksa rhvl),
- "Eesti lipp" (E. Vörk),

Pillimäng

- plaatpillid
- rütmipillid
- keha-, rütm- ja plaatpillid, plokkflööt või 6-keelne väikekannel kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;

Muusikaline liikumine

- Rahvaste tantsud
- Liikumine muusikas

Omalooming

- Lihtsate rütmisaadete loomine
- Kaja mängud
- Omaloomingulised palad ja laulud

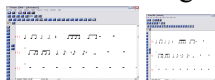
Muusika kuulamine

- Erinevate karakterpalade kuulamine
- Helid muusikas
- Tempo ja dünaamika muusikas
- Esimesed eesti heliloojad (A.Saebelmann – Kunileid, F.A.Saebelmann, M.Härma)
- Eesti muusika areng 19.sajandil II poolel, heliloojate looming
- 20.sajandi eesti heliloojad (G.Ernesaks, H.Eller)
- Tänapäeva eesti heliloojad (A.Pärt, E.-S.Tüür, V.Tormis)
- 20.sajandi eesti levimuusika loojad
- Öölaulupeod
- Rahvaste muusika näited
- joonistame muusikat

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- Helistike C-duur, a-moll; G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll seostamine pillimänguga; D-h repertuaarist lähtuvalt
- Klaviatuur ja tähtnimed
- Tempo ja dünaamika

- Vorm muusikas: AB – 2 osaline lihtvorm, ABA ja ABC – 3 osaline lihtvorm
- rütmifiguurid:

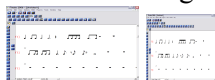

Õppekäigud

- Muusikalised lavastused
- Koolikontserdid
- Kontserdikülastused

Õpitulemused

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises,
- liikumises; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- seostab helistikke G-duur, e-moll ning F-duur ja d-moll pillimänguga.
- väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid
- Loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- on tutvunud (valikuliselt) Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;
- rütmifiguurid:

- Helistikud G – e, F – d;
- kaheksandik taktimõõdu tutvustamine laulurepertuaarist tulenevalt;
- mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
- eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees (), bemoll (), bekarr (); paralleelhelistikud
- vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
- tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, rahvapillid);
- tempo, *andante*, *moderato*, *allegro*, *largo*, *ritenuto*, *accelerando*, *dünaamika*, *piano*, *forte*, *mezzopiano*, *mezzoforte*, *pianissimo*, *fortissimo*, *crescendo*, *diminuendo*;
- + kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara .
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- julgub esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalis kui ka
- erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;

- kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;
- eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas.

Õppevara

H.Roos Muuskaõpik 6.klassile (Avita 2012)

H.Roos Muuskaõpetuse töövihk 6.klassile (Avita 2012)

või Riiklikule õppekavale vastav muu õppevara

6.4.9. III kooliaste

III kooliastme õppetegevused:

- 1) ühe- ja kahehäälsuse rakendamine laulmisel;
- 2) kahe- või kolmehäälsel laulmine kooris, ansamblis;
- 3) relatiivsete helikõrguste (astmete) kasutamine, lauldes noodist lihtsamaid meloodiaid;
- 4) pillimänguoskuse rakendamine üksi ja koos musitseerides;
- 5) isiklike, põhjendatud seisukohtade avaldamine muusika kuulamisel, tuginedes muusika väljendusvahenditele ja oskussõnavarale;
- 6) muusika meeleolu, stiili ja vormi väljendamine liikumise kaudu lähtuvalt kujutlusvõimest;
- 7) loominguliste ideede teostamiseks sobivate muusika väljendusvahendite leidmine ja kasutamine;
- 8) esinemisvõimaluste pakkumine ning loomingulise eneseväljenduse toetamine;
- 9) teatris, kontserdil ja muuseumis käimine ning õppekäigud

III kooliastmes on tähelepanu keskmes iseseisva muusikalise mõtlemise süvendamine ning õpilaste muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe- kui ka mitmehäälselt, kooris kahe- või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarri akordmänguvõtted. Kuna selles vanuseastmes on suur huvi pop- ja rokkmuusika vastu, tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi. Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna. Muusikat kuulates tähtsustub kuuldud muusika põhjal oma arvamuse kujundamine ning selle argumenteeritud põhjendamine nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale. Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, s.o muusikalist kirjaoskust, mida omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jm) toetatakse õpilaste isikupärast esinemisoskust. Et omandada kuulamiskogemust, kujundada kontserdikultuuri ning avardada silmaringi, käiakse kontsertidel ja muusikaetendustel ning osaletakse erinevatel õppekäikudel. Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Lõiming:

- 1) sotsiaalsuhtlusest lähtudes vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega;

- 2) emakeelest ja võõrkeeltest lähtudes arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust; kirjandusest lähtudes vaadeldakse eri ajastute ja kultuuride lugusid muusikas ja kunstis, teatri- ja filmikunstis;
- 3) loodusainetest lähtudes teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduseskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi;
- 4) matemaatikast lähtudes arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid);
- 5) käsitööst ja tehnoloogiast lähtudes arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist (loomise protsess, tehnoloogiad ja tehnikad);
- 6) kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

Eesti keel

Teksti tähenduse mõistmine – arutelu ja analüüs, diktsioon, väljendusrikkus. Silbitamine teksti rütmistamisel. Tekstide loomine. Sõnavara, sh muusikaline, suuline ja kirjalik väljendusoskus (essee, uurimus, referaat), õigekiri, väitlemine oma seisukohtade põhjendamiseks. Õigekiri, sh muusikaline.

Kirjandus

Laulutekstide autorid. Teose autor, teksti analüüs.

Matemaatika

Laulu vorm, taktimõõt, murrud, mälu, seostamis- ja põhjendusoskus (loogika), paralleelsed helistikud.

Helipikkused ja -kõrgused, taktimõõt, murrud, helide vahelised suhted. Noodikõrgused, seostamisoskus (astme- ja tähtnimed, helistikud ja kolmkõlad). Muusikapala vorm, taktimõõdud/murdarvud. Loogika, arutus-, analüüsi- ja põhjendusoskus.

Ühiskonnaõpetus

Liiklus-, kodu-, kodumaa- ja rahvakalendriteemad; aeg (tempo).

Kehaline kasvatus

Loomulik kehahoid ja hingamine. Kehapillisaated, koordinatsioon, õiged mänguvõtted. Eri maade rahvamuusikale iseloomuliku karakteri ja muusika väljendusvahendite kujutamine liikumise kaudu, kehapillisaated. Muusikaelamuse kujutamine liikumise kaudu ja dramatiseeringus. Rahvatants, ladina ja standardtants.

Bioloogia

Hingamine, häälehoid (k.a häälemurde perioodil), kuulmine ja kõrv, pärilikkus.

Loodusõpetus

Liikumine/dünaamika. Loodusnähtused- ja hääled, liikumine/dünaamika, jõud.

Inimeseõpetus

Õige, vale, normid-reeglid,

Tööõpetus

Omavalmistatud muusikateemaliste mängude kasutamine rütmi- ja astmetöös. Rütmi- ja meloodiakaardid.

Lihtsate pillide valmistamine.

Arvutiõpetus

Lihtsate muusikapalade loomine muusikaprogrammi kasutades. Muusikanäidete leidmine ja kasutamine internetis, esitlused. Muusikaterminitele seletuste leidmine internetis, Teabe otsimine ja leidmine ürituste, institutsioonide koht.

Kunst

Muusika meeleolu visualiseerimine, plakatid, tämber. Kõlavärv.

Ajalugu

Eesti ja erinevate maade kultuurilugu.

Geograafia

Riigid, pealinnad, rahvastik, rassid.

Võõrkeel

Itaaliakeelsete muusikaliste terminite tähenduse mõistmine. Laulud inglise-, saksa-, itaalia keeles

Põhikooli lõpetaja:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- 2) laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- 4) oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 6) kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- 8) väljendab oma arvamust kuulatud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;
- 9) leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- 10) väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- 11) teab autoriõigusi ning sellega kaasnevaid õigusi ja kohustusi; huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus;
- 12) valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida;
- 13) kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes.

Hindamine

Hindamisel arvestatakse:

- loomulikku kehahoidu, selget diktsiooni, väljendusrikkust;
- individuaalset ja/või rühmas laulmist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;
- aktiivset osavõttu ühislaulmisest ja pillimängus (kitarr)
- helikõrguste tabamist lähtudes õpilase võimetest;
- õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.
- teadmiste ja muusikaliste väljendusvahendite rakendamist pillimängus;
- individuaalset ja/või rühmas musitseerimist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust;

- õpilase aktiivset osalemist instrumentaalansamblis või orkestris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.
- ülesandes püstitatud eesmärkide täitmist;
- sisu, meeleolu, ülesehituse ja erinevate maade muusika karakterite tunnetamist ja väljendamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.
- muusikaliste teadmiste ja väljendusvahendite kasutamist lähtudes õpilase loomulikest võimetest ja nende arengust.
- arutlus-, väljendus- ja analüüsioskust ning oma arvamuse põhjendamist muusika oskussõnavara kasutades (essee, suuline ettekanne);
- 2- ja 3-osalise lihtvormi, variatsiooni- ja rondovormi eristamist;
- hääleliikide eristamist kuuldeliselt;
- vokaal- ja instrumentaalmuusika eristamist;
- pillirühmade ja pillide eristamist kõla ja välimuse järgi,
- sümfoonia-, puhkpilli-, keelpilli- ja rahvapilliorkestri eristamist kõla ja välimuse järgi;
- oskust leida iseloomulikke jooni ning võrrelda eesti ja valitud rahvaste muusikat.
- muusikalise kirjaoskuse rakendamist laulmisel, pillimängus, muusikalises liikumises, omaloomingus;
- I, II ja III kooliastme oskussõnade rakendamist muusika kuulamisel.
- oma arvamuse põhjendamist;
- originaalsust;
- väljenduoskust;
- muusika oskussõnade kasutamist;
- tööpanust.

6.4.10. 7.klass

Klass: 7 Õppeaine: Muusika Maht: 35 tundi Koostaja: Stella Müsler

Teemad/alateemad

Laulmine

- Laulud kodust ja kodumaast
- Rahvaste laulud: Araabia, Juudid, Austraalia, Hiina, Jaapan, India, Indoneesia: Bali ja Jaava saared
- Laulud noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI);

laulab peast kooliastme ühislaule:

- Eesti hümn“ (F. Pacius),
- "Jää vabaks, Eesti meri" (V. Oksvort),
- "Eestlane olen ja eestlaseks jään" (A. Mattiisen),

Pillimäng

- plaatpillid
- rütmipillid
- keha-, rütmi- ja plaatpillid, plokkflööti või 6-keelne väikekannel kaasmängudes ja/või *ostinato*’des;
- kitarriõpe (8 tunniline algkursus), oskus kasutada kitarri saatetähtsena õpitud akordide ulatuses

Muusikaline liikumine

- Rahvaste tantsud
- Liikumine muusikas

Omalooming

- Lihtsate rütmisaadete loomine
- Kajakamängud

- Omaloomingulised palad ja laulud

Muusika kuulamine

- Erinevate karakterpalade kuulamine
- Helid muusikas
- Tempo ja dünaamika muusikas
- Ansamblid ja nende koosseisud
- Rahvaste muusika näited
- Orkestripillid: keelpillid, löökpillid, puhkpillid
- joonistame muusikat

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- Helistike C-duur, a-moll; G-duur - repertuaarist lähtuvalt
- Süntkoop
- Triool
- Klaviatuur ja tähtnimed
- Intervall
- Tempo ja dünaamika
- Vorm muusikas: AB – 2 osaline lihtvorm, ABA ja ABC – 3 osaline lihtvorm, rondo ja variatsioon
- noodivõtted, rütmifiguurid ja pausid:

Õppekäigud

- Muusikalised lavastused
- Koolikontserdid
- Õpilane arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil

Õpitulemused

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt oma hääle omapärast;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või musitseerib erinevates vokaalinstrumentaalkoosseisudes; mõistab ja väärtustab laulupeo olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides; suhtub kohustetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- oskab mängida kitarri õpitud repertuaari piires ning kasutada õpitud saateakorde laulusaateks
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- väljendab oma arvamust kuulatud muusikast ning põhjendab ja analüüsib seda muusika oskussõnavara kasutades suuliselt ja kirjalikult;
- leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;
- väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- teab autoriõigusi ning sellega kaasnevat õigusi ja kohustusi; huvitub muusikaalasest tegevusest ja väärtustab seda ning osaleb kohalikus kultuurielus;
- valdab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest ja võimalustest muusikat õppida;
- kasutab infotehnoloogia vahendeid muusikalistes tegevustes.

Õppevara

A.Sepp, A.Skuin, K.Sepp Muusikaõpik 7.klass (Avita 2011)
A.Sepp, A.Skuin, K.Sepp Muusika töövihik 7.klass (Avita 2011)
A.Sepp, A.Skuin, K.Sepp Muusika CD 7.klass (Avita 2011)
või Riiklikule õppekavale vastav muu õppevara

6.4.11. 8.klass

Klass: 8 Õppeaine: Muusika Maht: 35 tundi Koostaja: Stella Müsler

Teemad/alateemad

Laulmine

- Rahvaste laulud: Hispaania, Brasiilia, Argentina, Kuuba, Jamaica, Mehhiko, indiaanlased, eskimod, Euroameerika, Afroameerika
- Laulud erinevates stiilides: kantri, rock'n roll, folk rock, soul, heavy rock, disco, punk rock, grunge, hip-hop, popmuusika
- Laulud noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides

laulab peast kooliastme ühislaule:

- "Oma laulu ei leia ma üles" (V. Ojakäär),
- "Laul Põhjamaast" (Ü. Vinter),
- "Kalevite kants" (P. Veebel)

Pillimäng

- plaatpillid
- rütmipillid
- keha-, rütmi- ja plaatpillid, plokkflööt ja/või 6-keelne väikekannel ja/või kitarr kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;

Muusikaline liikumine

- Rahvaste tantsud
- Liikumine muusikas
- Ladina – Ameerika tantsude põhisammud: rumba, tša- tša- tša

Omalooming

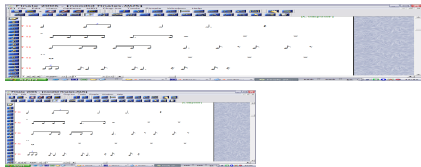
- Lihtsate rütmisaadete loomine
- Omaloomingulised palad ja laulud

Muusika kuulamine ja muusikalugu

- Erinevate karakterpalade kuulamine
- Instrumendid: klahvpillid, elektrofonid
- Instrumendid erinevates muusikastiilides
- Rahvaste muusika : Hispaania, Brasiilia, Argentina, Kuuba, Jamaica, Mehhiko, Indiaanlased, Eskimod, Euroameerika, Afroameerika
- Rock – ja popmuusikastiilid: kantri, rock'n roll, Briti 60-ndate aastaste pop- ja rockmuusika, folk rock, soul, funk, heavy rock, progressiivne rock, jazz rock, jazz fusion, disco, punk rock, grunge, hip-hop, elektrooniline popmuusika. Superstaarid
- Muusikatööstus ja äri. Tööstusliku popmuusika algus. Tin Pan Alley
- joonistame muusikat

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- Helistike C-duur, a-moll; G-duur repertuaarist lähtuvalt
- Süntkoop (kordav teema)
- Triool (kordav teema)
- Klaviatuur ja tähtnimed (kordav teema)
- Bassivõti noodijoonestikul ja klaviatuuril
- Vorm muusikas: AB – 2 osaline lihtvorm, ABA ja ABC – 3 osaline lihtvorm, rondo ja variatsioon (kordav teema)
- Akord
- noodivältused, rütmifiguurid ja pausid:

Õppekäigud

- Muusikalised lavastused
- Koolikontserdid
- Kontserdikülastused
- Õpilane arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil

Õpitulemused

Õpilane mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- 2) mõistab taktimõõdu 2/4 tähendust laulurepertuaarist ning arvestab seda musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- 4) mõistab helistike C–a, G tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- 5) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - a) elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
 - b) spirituaal, gospel;
 - c) rondo, variatsioon;
 - d) pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika;
- 7) kordavalt I ja II kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppevara

A.Skuin, K.Sepp, J.Ojakäär, A.Sepp Muusikaõpik 8.klass (Avita 2012)

A.Skuin, K.Sepp, J.Ojakäär, A.Sepp Muusikaõpetuse töövihik 8.klass (Avita 2012)
või Riiklikule õppekavale vastav muu õppevara

6.4.12. 9.klass

Klass: 9 Õppeaine: Muusika Maht: 35 tundi Koostaja: Stella Müsler

Teemad/alateemad

Laulmine

- Rahvaste laulud: Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika
- Laulud erinevates stiilides: Jazzi stiilid, operett, muusikal, ooper, ballet, filmimuusika
- Laulud noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides

laulab peast kooliastme ühislaule:

- "Saaremaa valss" (R. Valgre),
- "Mu isamaa mu õnn ja rõõm" (F.Pacius)

Pillimäng

- plaatpillid
- rütmipillid
- keha-, rütm- ja plaatpillid, plokkflööt ja/või 6-keelne väikekannel ja/või kitarr kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;

Muusikaline liikumine

- Rahvaste tantsud
- Liikumine muusikas

Omalooming

- Lihtsate rütmisaadete loomine
- Omaloomingulised palad ja laulud

Muusika kuulamine ja muusikalugu

- Erinevate karakterpalade kuulamine
- Instrumentide koosseisud: ansambel, orkester
- Instrumendid erinevates muusikastiilides
- Rahvaste muusika : Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika
- Muusikateater: Ooper, operett, muusikal, ballett
- Eesti muusikateatri arengulugu
- Hääli ja hääleliigid
- Eesti muusikateatri arengulugu
- Jazzmuusika stiilid: jazz eelkäijad, New Orleansi jazz, Dixieland, Chicago jazz, swing, bebop, cool jazz, hard bop, free jazz, jazz rock, jazz- muusika XX sajandi lõpul maailmas ja Eestis
- Filmimuusika
- joonistame muusikat

Muusikaline kirjaoskus ja oskussõnad

- Helistike C-duur, a-moll; G-duur seostamine pillimänguga ning repertuaarist lähtuvalt
- Süntkoop (kordav teema)
- Triool (kordav teema)
- Klaviatuur ja tähtnimed (kordav teema)
- Bassivõti noodijoonestikul ja klaviatuuril
- Vorm muusikas: AB – 2 osaline lihtvorm, ABA ja ABC – 3 osaline lihtvorm, rondo ja variatsioon (kordav teema)
- Akord
- noodivältsed, rütmifiguurid ja pausid:

Õppekäigud

- Muusikalised lavastused
- Koolikontserdid
- Kontserdikülastused
- Õpilane arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil

Õpitulemused

Õpilane mõistab allolevate helivältsude, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes:

- 2) mõistab taktimõõdu 2/4 laulurepertuaarist tulenevat tähendust ning arvestab seda musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ja seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimed);
- 4) mõistab helistike C–a, G tähendust ning lähtub nendest musitseerides;

- 5) teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
6) mõistab all olevate oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
a) elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
b) ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;
c) rondo, variatsioon;
d) pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika;
7) kordavalt I, II ja III kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

Õppevara

A.Skuin, K.Sepp Muusikaõpik 9.klass (Avita 2013)
A.Skuin, K.Sepp Muusikaõpetuse töövihik 9.klass (Avita 2013)
või Riiklikule õppekavale vastav muu õppevara

6.5. Kunst

6.5.1. I kooliaste

Kunst kui õppeaine on oma olemuselt mittelineaarne, õppesisu punkte käsitletakse õppes omavahel tihedalt põimunult. Nende võimalike kombinatsioonide lõputu arv eeldab õpetaja loovust ja teadlikkust valikute tegemisel.

I astmes on oluline mänguline, eksperimenteeriv ja uuriv käsitlus, mis toetab laste spontaanset eneseväljendust ning julgustab märkama ja vaatlema erinevaid nähtusi. Loovtööde ainekst ammutatakse nii oma elust, lähiümbrusest kui ka kunstiloost. Teadmised ja tehnilised oskused omandatakse loova tegevuse käigus.

Kunstiteostest rääkimine toetab oma seisukoha, tolerantsuse ning väärtushinnangute kujunemist. Koostöö- ja arutlusoskuste arendamiseks kasutatakse lisaks individuaalsetele töödele rühmatöid.

3. klassi lõpetaja:

- 1) tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest ning katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
- 2) tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega; kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
- 3) leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks, paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
- 4) kasutab erinevaid joonistamise, maalimise, pildistamise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
- 5) tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuseumides ja näitustel ning arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
- 6) seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;

7) kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid, tuleb toime nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuuri ja õppekeskkondades ning teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

6.5.2. 1.klass

Õppeaine Kunst/Tööõpetus
Koostaja Kaja Oja

Maht 105 tundi

ÕPITULEMUSED

- julgeb väljendada oma mõtteid, kirjeldada pildil toimuvat, kasutada fantaasiat
- kujutab elus ja eluta loodust temale omasel viisil, toob esile objektide, esemete iseloomulikke tunnuseid;
- oskab segada värve, helestada ja tumestada värve õpetaja juhendamisel;
- oskab pildi pinda organiseerida, arvestades paberi suurust;
- maalib kattevärvidega;
- meisterdab jäätmaterjalist, looduslikust materjalist,
- õmbleb nõõpi, teeb eelpistet;
- rebib, lõikab, voldib vajalikku kujundit;
- lõikab kontuuri järgi;
- voolib lihtsamaid vorme;
- sooritab erinevaid trükitehnikaid;
- hoiab korras oma töövahendid ja töökoha;
- kasutab säästlikult materjale ja töövahendeid;
- kasutab ohutuid töövõtteid;
- kasutab tehnoloogiliselt värvi- ja viltpliiatseid, pintsli, pastelle õigesti.

ÕPPESISU

Kujutamise- ja vormiõpetus

Inimese kujutamine: täisfiguur/ portree eestvaates.

Eluslooduse kujutamine (loomad, linnud, putukad, taimed, seened).

Eluta looduse (kivid, vesi jne) ja tehisevormide (ehitised, sõidukid jne) kujutamine.

Tutvumine geomeetriliste põhivormidega seoses igapäevaesemetega (ruumiliselt voolimisel ja meisterdamisel ning tasapinnaliselt joonistamisel).

Värvi-, perspektiivi- ja kompositsiooniõpetus

Põhivärvid (kollane, punane, sinine) ja nende segamisel saadavad värvid (oranž, roheline, violet).

Helestamine ja tumestamine ning soojad ja külmad toonid.

Meeleolu väljendamine värvidega.

Rütm. Suuruse vähenemine kauguses.

Pildi pinna organiseerimine (kujutatava suuruse ja paberiformaadi erinevad suhted).

Pea- ja kõrvalelemendid ning taust. Pildi üksikosade tasakaal.

Disain ja kiri

Meisterdamine, lähtudes otstarbest, materjalist, tehnoloogiast ja iluõistest

(mänguajad, liiklusvahendid, lelud).

Kujundamine (ruumikaunistused, tarbeesemed, raamatu esikaas).

Rütmiharjutused ja mängud kirjaelementidega (rahvakunst).

Tehnika ja materjal. Vorm. Meisterdused. Trükkimine

Voolimine plastiliinist/ savist meisterdamine/ konstrueerimine loodus- ja tehismaterjalist (looduslik materjal, pakendid, plastid, traat, papp, riie, lõng, vatiin jne). Voltimine: lehvik, linnud, taimed jne.

Rebimine, lõikamine: inimesed, taimed, loomad, linnud jne.

Õmblemine: kannata nõöbid, eelpiste.

Lõnga- ja villatööd: kontuurjoone katmine, villatäide.

Lõikamine, liimimine, šabloonide kasutamine.

Kiletrükk, pintsli trükk, vatitikutrükk, näputrükk, käetrükk, lehetrükk, papitrükk

Maal. Joonistamine

Kattevärvidega (guaššidega) maalimine.

Pinna katmine õli- või kriitpastellidega.

Töö värvi- ja viltpliiatsitega.

Kollaaž värvipaberist ja makulatuurist, seemnetest.

Frotaaž värvipliiatsitega, rasvakriitidega.

Mosaiik.

Vestlused kunstist, reaalsest kunstikeskkonnast, meediast. Uurimine

Kunst ümbritsevas keskkonnas, teatrikunst.

Ümbritsevas keskkonnas leiduvad arhitektuurid, skulptuurid.

Kunsti- ja kultuurielamustest jutustamine kaaslastele, eelistuste põhjendamine

Kaasõpilaste tööde analüüs, tolerantne suhtumine teiste loomingusse.

Multifilmide vaatamine, analüüs ja vestlus. Lemmikfilmi vms kirjeldamine.

Illustratsioonide vaatamine, analüüs ja vestlus.

Inspiratsiooni leidmine kunstiteostest oma töö jaoks.

Rahvakunst.

Töökultuur, tööhoiak

Kaasõpilaste aitamine.

Ühistöös oma osa eest vastutuse võtmine.

Vastutus viia alustatu lõpule.

Materjalide säästlik kasutamine.

Taaskasutusmaterjalide kogumine.

Kombekas käitumine.

Loomingulisuse austamine.

Töövahendite hooldamine.

Ohutute töövõtete kasutamine.

Töökoha korrashoid.

ÕPPEKIRJANDUS

Saarsoo, G-A. Meistrimehed oleme 1.-3. osa

Kivirähk, T. Käsitöötuba kunsti-ja tööõpetus Koolibri 1.-3. osa

või Riiklikule õppekavale vastav muu õppevara

Õpitulemused

Oskab leida internetist erinevaid kunstiliike ja kunstnikke, areneb tähelepanuoskus, abivalmidus, kujutlusvõime, fantaasia, suudab tööaja planeerimisega hakkama saada

Oskab kujutada ennast ja isa nii värvilisest paberist kui joonistatult, kujundab lihtsa oma raamatu, suudab meisterdada lihtsa ruumilise mardimaski, õpib punuma, oskab fantaseerida, oskab näha enda ümber värve ja neid omavahel kombineerida, tunneb rõõmu kingituste tegemisest, oskab maitsekalt ehtida kuuske

Oskab teha volditud lumememme kui ka pabermassist voolitud lumememme. Oskab sokist õmmelda pisikest hiirt, papptaldrikust või papist lammast. Oskab tikkida väikest pilti papile. Oskab teha huvitavaid mustreid, kasutada erinevaid värvikombinatsioone, kasutada fantaasiat tuleviku liiklusvahendi väljamõtlemisel. Näeb talvise metsa imelisi värve ja neid paberile kanda. Oskab joonistada elutuid asju-näeb varje, erinevaid värve. Oskab loodust vaadelda. Suudab plastiliinist kujundada reljeefseid pilte. Oskab panna Eestit armastava emotsiooni paberile

Oskab tikkida väikest pilti papile, areneb ilumeel, fantaasia, oskab segada omavahel erinevaid värve, areneb peenmotoorika, õpitakse tundma veealust maailma, suudab paberile paigutada asju õigetes proportsioonides

Teemad

Erinevad kunstiliigid, kunstnikud.

Sügis-loomad/siil, lilled/päevalilled, astrid

Linnud valmistuvad talveks/linnumaja meisterdamine, õhupallist öökull

Erinevad papitööd-vaas, kandik, raamistik pildile

Enese portreteerimine

Raamatu kaaned

Maskid

Isa

Diatüüpia

Liikuva inimese voolimine

Kingitused

Tuleviku kool

Talvine mets

Jõulud

Talv-lumine mets, lumememm, tuisupoiss, küünlad, ilutulestik

Inimesed/Voolimine- riidelapi ja paberitööd

loomad/õmblemine- lammas, hiir

Mõeldes Eestile

Kollaaž kaartidest

Natüürmort-elutud esemed

Munadepüha-Vitraaž

Reljeefsed pildid plastiliinist

Tikkimine

Tuleviku sõiduvahend

Munadepüha üllatused

Lumikellukesed

Veealune maailm

Oja ääres
Liblikas
Värviring
Objekt puisteel või aasal
Rebimine
Kiletrükk või mullikiletrükk
Suvevaheaeg saarel
Jonnipunn
Kingitus emale
Papile tikkimine

6.5.4. 3.klass

Kunst/tööõpetus

Maht: 3 tundi nädalas

Koostaja: Aimi Trankmann

Teemad/alateemad

Voltimine: Karp. Konn.

Isadepäevaks paberist volditud "Triiksärk"

Ruumiline linn

Kollaaž: Siil vahtraseemnetest.

Pilt samblaga

Värviõpetus: Helestamine (Lill. Päike ja pilved).

Kleepetöö "Kontrast" värvipaberitega

Joonetöö: Erinevate joontega pildi joonistamine "Linn"

Kleepetöö: Kuivatatud taimedega järjehoidja.

Minu lemmik multifilmikangelane.

Klaasi sulatamine: Klaasikojas helmeste valmistamine

Maalimine: Akvarellmaal "Talvepilt päikeseloojanguga"

Tušimaal: Kass ja koer

Õlipastellmaal: Sümmeetiline liblikas

Meisterdamine: Unenäopüüdja

Jõulukaunistused.

Kaminaroosid.

Jõulukaart. Ruumiline kaart.

Krepp paberist lilled.

Akvaarium.

Kaunistused kevadpühadeks.

Joonistamine: Minu pere ja kodu.

"Muumitrollid."

Sirkli abil joonistatud lumememm.

Liikuv inimene. Matemaatiline pilt.

Rühmatööna motiivid kevadpühadeks.

Fantaasialoom.

Klassikaaslase joonistamine (täisfiguur).

Sündmuste (õppekäik) joonistamine.

Voolimine: Plastiliinist voolimine (Jõehobu ja põrsas. Kameeleon. Šimpans).

Voolimine soolataignast (ookeaniasukad).

Õmblemine: Kröll

Lõiketöö: Pits

Punumine: Paberiribadest punumine ja punutisele sobiva tausta lõikamine.

Heegeldamine: Ahelsilmustega kett. Ketil abil kleepepildi kujundamine

Lõngatööd: Lõngast tutt ja sellele sobiva ümbrise joonistamine

Graafika: Papitrükk

Rütm: Ruumi illussiooni tekitav pilt värvipliiatsitega. Rahvarõiva mustrid.

Tehnikad: Quillingu tehnikas sõbrapäevakaart

Vahakriidi- ja akvarellitehnika "Fantaasialind"

Segatehnika: Munakarbi osa ümber pildi joonistamine.

Täpitemikas pilt (viltpliiatsitega)

6.5.5. II kooliaste

Kunst kui õppeaine on oma olemuselt mittelineaarne, õppesisu punkte käsitletakse õppes omavahel tihedalt põimunult. Nende võimalike kombinatsioonide lõputu arv eeldab õpetaja loovust ja teadlikkust valikute tegemisel.

II astmes tutvutakse teadlikumalt kunsti aluste ja kunstilooga ning luuakse sildu kunstiajaloo ja tänapäeva vahel. Pööratakse rohkem tähelepanu ümbritseva maailma edasiandmisele loomingulistes kunstitöödes. Õpilasi juhatakse ise valikuid tegema (tehnika, teemade valik jne) ning otsima pildimaterjali, et kasutada seda abivahendi või lähtekohana. Kunstiteoste ja visuaalse kultuuri näidete analüüsimine toetab kriitilise mõtlemise ja ainealase keeleoskuse arenemist.

6. klassi lõpetaja:

- 1) tunnetab oma kunstivõimeid ja -huve, hindab enda ja teiste isikupära;
- 2) eksperimenteerib mõtete, vahendite, materjalide ja kunstitehnikatega;
- 3) tegutseb loovates ja uurimuslikes rühmatöödes ühise tulemuse nimel;
- 4) rakendab oma loomingulisi võimeid ja oskusi ka väljaspool kunstitundi;
- 5) on avatud erinevate kunsti- ja kultuuriilmingute suhtes;
- 6) tunneb huvi kunstiloomingu ja paikkondliku kultuuri vastu;
- 7) mõistab kultuuriväärtuste ja -keskkonna kaitse olulisust;
- 8) näeb loodust ja keskkonda säästva tarbimise võimalusi.

Hindamise alused

Kunsti õpetamisel juhindutakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevast.

II kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi ja oskust arutleda visuaalse kunstiinfoga seonduvate nähtuste üle, kasutades kunstimõisteid, teadmisi lähiümbruse kunsti- ja kultuuriobjektidest;
- 2) osalemist loovas tööprotsessis, kasutades eneseväljenduseks erinevaid kunstitehnikaid ja -materjale;
- 3) oskust kavandada ning kujutada nii vaatluse kui ka ideede põhjal;
- 4) loovat, sihispärase ja säästlikku tegutsemist individuaal- ja rühmatöödes;
- 5) oskust väärtustada ja analüüsida disainiobjekte, enda ja kaaslaste kunstitöid, arutleda erinevate kunstinähtuste üle ümbritsevas.

Õppesisu

Kavandamine kui ideede arendamise protsess. Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted. Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit. Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi. Liikumise kujutamine. Figuuri ja portree proportsioonid. Kujutamise õpetus.

Värvusõpetus. Maali, joonistuse, graafika, kollaaži, skulptuuri, installatsiooni jne tehnikad ning töövõtted.

Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani. Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.

Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas, näited õpetaja valikul.

Kunstiteoste analüüs. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.

Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur. Loodust säästva tarbimise põhimõtted, elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.

Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju. Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis. Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine (nt foto, video, digitaalgraafika, animatsioon).

Õppetegevused

Uurimuslikud ja loovad rühma- ja individuaalsed tööd, koostöö ühise tulemuse nimel.

Visandamine ja kavandamine. Kujutamine ja kujundamine. Eksperimenteerimine kujutamise reeglitega. Oma teoste esitlemine, valikute põhjendamine.

Ruumiliste kompositsioonide, mudelite või makettide valmistamine. Kunstitehnikate loov kasutamine. Digitaalsete tehnikatega tutvumine ja nende loov kasutamine.

Kunstiteoste analüüsimine, võrdlemine, nende üle arutlemine.

Filmide, arvutimängude, koomiksita ja reklaamide pildikeele uurimine ja kriitiline võrdlemine.

Õppekäigud muuseumidesse, kunstiüritustele, nüüdiskunsti näitustele.

6.5.6. 4.klass

Kunstiõpetus

Maht: 35 tundi

Koostas: Aimi Trankmann

ÕPITULEMUSED

1) väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;

2) visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, skulptuur, foto);

3) võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;

4) tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

ÕPPESISU

Kavandamine kui ideede arendamise protsess.

Kompositsiooni tasakaal, pinge, dominant ja koloriit.

Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi.

Portree proportsioonid.
Kujutamisõpetus. Värvusõpetus.
Maali, joonistuse, kollaaži, skulptuuri tehnikad ning töövõtted.
Loodust säästva tarbimise põhimõtted.
Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine.

ÕPPEKIRJANDUS

Indrek Raudsepp. Kunstiõpetuse tööraamat 4. klassile. 2009
Indrek Raudsepp. Joonistan inimest 4.-9. klassile. 2006
Hans Gabral. Kunst IV-VI klassile. 2004
või muu RÕKile vastav õppematerjal

6.5.7. 5.klass

Kunstiõpetus
Koostas: Aimi Trankmann

Maht 35 tundi

ÕPITULEMUSED

- 1) teab eesti kultuuriobjekte;
- 2) arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;
- 3) väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;
- 4) visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, skulptuur, foto, digitaalgraafika);
- 5) võrdleb ruumilise keskkonna ja igapäevaste tarbeesemete omadusi, kavandab ideid, kuidas parandada elukeskkonda, mõistab võimalusi, kuidas tarbida loodust säästvalt;
- 6) tegutseb eetilisel ja ohutult nii päris kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades.

ÕPPESISU

Kavandamine kui ideede arendamise protsess.
Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi.
Liikumise kujutamine. Figuuri proportsioonid.
Kujutamisõpetus. Värvusõpetus.
Maali, joonistuse ja graafika tehnikad ning töövõtted.
Sõnumite ja emotsioonide edastamise võtted ning vahendid muistsetest aegadest tänapäevani.
Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid, konkreetne ja abstraktne kunstis.
Erinevad mineviku ja nüüdiskunsti teosed lähiümbruses, Eestis ja maailmas. Eesti rahvakunst ja ehituskultuur.
Virtuaalsetes kunsti- ja meediakeskkondades tegutsemise eetika ja ohutus. Digitaalse kunsti töövahendite kasutamine.

ÕPPEKIRJANDUS

Indrek Raudsepp. Kunstiõpetuse tööraamat 5. klassile 2000
või muu RÕKile vastav õppematerjal

6.5.8. 6.klass

Kunstiõpetus
Koostas: Aimi Trankmann

Maht 35 tundi

ÕPITULEMUSED

- 1) teab eesti kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, uurib ja võrdleb kunstiteoseid;
- 2) arutleb enda ja kaaslaste loovtööde üle, tõlgendab oma vaatenurgast erinevate ajastute kunstiteoseid;
- 3) väljendab visuaalsete vahenditega oma mõtteid, ideid ja teadmisi, kasutades kahe- ja kolmemõõtmelise kujutamise baaselemente ja kompositsiooni põhimõtteid;
- 4) visandab ja kavandab loovülesandeid lahendades, rakendab erinevaid kunstitehnikaid (maal, joonistus, foto, digitaalgraafika, animatsioon jne);
- 5) oskab uurimise käigus leida eri teabeallikatest ainealast infot;
- 6) arutleb visuaalse infoga seotud nähtuste üle reaalses ja virtuaalses keskkonnas, analüüsib oma eagrupile mõeldud visuaalse meedia sõnumeid;

ÕPPESISU

Pildiruum, ruumilisuse edastamise võtted.
Erinevate objektide kujutamine vaatluse ja mälu järgi.
Kujutamissoõpetus. Värvusõpetus. Maali ja joonistuse tehnikad ning töövõtted.
Kunstiteoste analüüs. Muuseumide ja galeriide funktsioonid.
Vormi ja funktsiooni seos, traditsioon ja uuenduslikkus disainis.
Elukeskkonna parandamine kunsti, disaini ja arhitektuuri kaudu.
Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.
Märkide ja sümbolite kasutamine meedias ja reklaamis.

ÕPPEKIRJANDUS

Indrek Raudsepp. Kunstiõpetuse tööraamat 6. klassile. 2002
Hans Gabral. Kunst IV-VI klassile. 2004
või muu RÕKile vastav õppematerjal

6.5.9. III kooliaste

Kunst kui õppeaine on oma olemuselt mittelineaarne, õppesisu punkte käsitletakse õppes omavahel tihedalt põimunult. Nende võimalike kombinatsioonide lõputu arv eeldab õpetaja loovust ja teadlikkust valikute tegemisel.

III astmes omandatakse teoreetilisemal tasemel teadmisi kunsti nii märgilistest (sümbol, allegooria, tsitaat jne) kui ka vormilistest (värv, valgus ja vari, perspektiiv, kompositsioon jne) väljendusvahenditest. Loomingulistes töodes katsetatakse uusi meedielemente ning väljundeid; seatakse järjest rohkem endale ise ülesandeid; mängitakse vormielementide ja väljendusvahenditega teose isikupära ning sõnumi huvides. Teadlikumalt võetakse eeskujuks kunstiteoseid ja -stiile, analüüsitakse teoseid ning otsitakse visuaalset ja verbaalset infot. Kunsti käsitletakse visuaalse ning sotsiaalse keskkonna osana.

Kunsti õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- 1) oskab loomingulises tegevuses, loovtöö ning uurimise ja refleksiooni käigus kasutada loova ning kriitilise mõtlemise ja probleemilahenduse oskusi;
- 2) tunnetab ning arendab oma loomingulisi võimeid, väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
- 3) eksperimenteerib mõtete, mõistete, kunstitehnikate ja uute meediumidega;
- 4) rakendab omandatud oskusi teistes õppeainetes ja igapäevaelus;
- 5) õpib tundma ja väärtustab nii mineviku kunstipärandit kui ka nüüdisaegset kunsti;
- 6) seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 7) mõistab kunsti kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja nüüdiskunsti rolli ühiskonnas;
- 8) väljendab oma arvamusi ja teadmisi nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutades kunsti oskussõnavara;
- 9) tegutseb eetiliselt ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnas;
- 10) mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna ning disaininäidete esteetilisi, eetilisi, funktsionaalseid ja ökoloogilisi aspekte;
- 11) omab ülevaadet kunsti, disaini ning arhitektuuriga seotud elukutsetest ja ametitest.

Kunsti õpitulemused, õppesisu ja õppetegevus III kooliastmel

Õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- 1) teab Eesti ja maailma kunsti- ja kultuuriobjekte ning kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 2) analüüsib eri ajastute kunstiteoseid nii näitusel kui klassiruumis, mõistab nüüdiskunsti nähtuste laia teemade ringi ning väljendusvahendite mitmekesisust;
- 3) visandab, kavandab ja maketeerib loovülesandeid lahendades, otsib ja arendab erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusvõimalusi;
- 4) rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid;
- 5) esitleb enda loovtööde tulemusi ja põhjendab valikuid, tõlgendab kaaslaste loovtöid;
- 6) leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediume kasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi, kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loomingu väljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid;
- 7) analüüsib ruumilist keskkonda ja disainiobjekte eesmärgipärasuse, uuenduslikkuse, ökoloogilisuse, esteetilisuse ja eetilise seisukohast, mõistab disaini kui protsessi, mille eesmärgiks on leida probleemile uus ning parem lahendus;
- 8) arutleb visuaalkultuuri avaldumisvormide, sümbolite ja kultuuriliste märkide üle, hindab virtuaalset keskkonda eetilise ja turvalise seisukohast.

Õppetegevus

- ☐ Uurimuslikud ja loovad ülesanded, individuaalsed ja rühmatööd.
- ☐ Ideest ja eesmärgist lähtuvalt loovtööde materjalide, tehnikate ja väljendusvahendite valimine. Töö teostamine ja esitlemine.
- ☐ Praktiline disainiprotsess probleemi püstitusest lahendi leidmiseni.

- Muuseumide, näituste ja kunstisündmuste külastamine ja arutelud, ainealase terminoloogia kasutamine.
- Infootsing erinevatest teabeallikatest. Uurimuste ja visualiseeritud esitluste koostamine ja kujundamine.
- Mitmesuguste looduslike ja tehisobjektide ning keskkondade analüüsimine erinevatest vaatepunktidest

Hindamise alused

Kunsti õpetamisel juhindutakse õpilaste hindamisel kooliastmeti alljärgnevast.

III kooliastmes hinnatakse:

- 1) teadmisi Eesti ja maailma kunstikultuurist;
- 2) oskust kasutada kunstimõisteid ja teadmisi ümbritseva visuaalkultuuri, maailma kultuuripärandi ning nüüdiskunsti teemadel arutledes;
- 3) teadliku kunstialase ja kriitilise mõtlemise arengut, mis väljendub mitmekesiste loovülesannete lahendamises iseseisvalt või rühmatööna, enda ja kaaslaste kunstitööde analüüsimises;
- 4) teadmisi, oskusi ja ideid kasutada erinevaid kunstitehnikad, seostada ning esitada oma kunstiloomingut ka tehnoloogiavahendite abiga;
- 5) oskust lahendada disainiülesandeid eesmärgipäraselt, rakendada kahe- ja kolmemõõtmelist kavandamist ja maketeerimist.

Õppesisu

Kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus. Materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga. Kujutamise viisid (nt stiliseerimine, lihtsustamine, abstrahheerimine, deformeerimine jne). Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile.

Mitmesugused kunstimaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž, skulptuur, installatsioon jne). Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, video, animatsioon, digitaalgraafika).

Kunst ühiskonna, teaduse ja tehnoloogia arengu peegeldajana. Tuntumate teoste näited ja väljendusvahendite muutumine eri kultuuride kunstiajaloo (valikuliselt). Kunstiteosed ja stiilid. Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad.

Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted. Disainiprotsess probleemile uue lahenduse leidmiseks. Tekstid, pildid ja joonised esitluste ja infomaterjalide kujunduses. Kirjagraafika ja graafilise kujunduse baasvõtted. Kunstnike, kunstiajaloolaste, disainerite ja arhitektide erialane töö ning seosed loomemajandusega. Näited Eesti kunstnike, arhitektide ja disainerite loominguist.

5.10. 7.klass

Maht 35 tundi

ÕPITULEMUSED

- 1) teab Eesti ja maailma kunstnikke, teadvustab kunsti rolli ühiskonnas; seostab omavahel kultuuri, ühiskonna ning teaduse ja tehnoloogia arengut;
- 2) visandab, kavandab ja maketeerib loovülesandeid lahendades, otsib ja arendab erinevaid lahendusvariante ning isikupäraseid teostusvõimalusi;
- 3) rakendab loomisel, uurimisel ja kunsti ning visuaalkultuuri tarbimisel infokommunikatsiooni vahendeid;

4) leiab teadlikult traditsioonilisi või uusi meediume kasutades erinevaid lahendusi, kuidas väljendada oma mõtteid ja teadmisi, kasutab sihipäraselt tasapinnalise, ruumilise ja ajalise loomingu väljendusvahendeid ning kompositsiooni põhimõtteid;

ÕPPESISU

Kunstiteose vorm ja kompositsioon, perspektiiv, värvilahendus.

Materjalide ja tehnika valiku seos sõnumi ja kontekstiga.

Väljendusvahendite vastavus ideele, otstarbele ja sihtgrupile.

Mitmesugused kunstmaterjalid ja tehnikad (nt joonistamine, maal, kollaaž).

Digitaalsete tehnoloogiate kasutamine loovtöodes (foto, digitaalgraafika).

Kunstiteosed ja stiilid. Lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Näited Eesti kunstnike loomingust.

ÕPPEKIRJANDUS

I. Raudsepp. Kunstiõpetuse tööraamat 7. klassile. 2002

Hans Gabral. Kunst IV-VI klassile. 2004

või muu RÕKile vastav õppematerjal

6.5.11. 8.klass

Maht: 35 tundi

Teemad/alateemad

Maalimine: Fantaasiamaastik

Kuldlõige. Abstraktsionist Piet Mondriani jäljendamine

Joonistamine: Nägu profiilis.

Fantaasiataim

Joonistamine naturist (klaasist esemed)

Karikatuur

Portree pinginaabrist

Vestlused kunstist: Arhitektuuri ja disaini funktsionaalsus, ökoloogilisus, esteetilisus ja eetilisus. Inimese ja ruumilise keskkonna suhted, disain kui probleemilahendus. Praktiline töö: vannitoale sobiva värvilahenduse leidmine.

Eesti rahvakunst: Õllekapp krähmukirjadega

Meisterdamine: Jõulukaunistuste meisterdamine

Disain ja kirjaõpetus: Teksti ja pildi koosmõju graafilises disainis. Kirjatüübid ja graafilise kujunduse baasvõtted. Praktiline töö: Lemmikfilmile reklaamplakati kujundamine.

Illustreerimine: Haikude illustreerimine

Perspektiiviõpetus: Avatud uste joonestamine

Kahe koondumispunktiga ruumi joonistamine

Märk ja sümbol: Eksliibris

Op-kunst: Vertikaaljoonte abil kujundi moodustamine

Disain: Praktiline disainiprotsess probleemi püstitamisest lahendi leidmiseni (mööblieseme disain). Rühmatööna toode "Tulevikuinimesele."

Teemad/alateemad

Vestlused kunstist: Nüüdiskunsti olulised suunad ja aktuaalsed teemad. Praktiline töö:

Graffiti jäljendamine

Graafika: Olemasolevale pildiosale sobiv edasiarendus erinevate graafiliste pindadega

Perspektiiviõpetus: Trepp perspektiivis koos taustakujundusega

Maalimine: Kunstnik Navitrolla jäljendamine

Joonistamine:

Sürrealistlik joonistus

Ühiskonnakriitiline teos

Istuv figuur

Disain:

Moejoonised

Eesti kunsti suurkujud: Uurimustöö rühmades Eesti kunstnikest (Kristjan Raud, Ants Laikmaa, Johann Köler, Amandus Adamson, Konrad Mägi, Nikolai Triik), plakati koostamine ja esitlemine.

Vestlused Eesti kunstist (virtuaaltuur Kumus).

Performane: metafoorist lähtuvalt

Tehnikad: Assamblaaž loodulikest materjalidest